

Roll No.

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 7

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 804

शुक्लयजुर्वेद

चतुर्थ प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

खण्ड 'अ'

(वस्तुनिष्ठप्रश्नाः)

1. अधस्तनेषु विकल्पेषु सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः—

5×2=10

(i) शुक्लयजुर्वेदस्य पञ्चविंशाध्याये मन्त्राः सन्ति।

(40, 45, 47, 50)

(ii) 'तेजोऽसिशुक्रम्' एव मन्त्रप्रतीकः कस्मिन्नध्याये अस्ति ?

(22, 23, 24, 25)

(iii) अनुदात्तस्वरस्य चिह्नं भवति।

(क, ख, ग, घ)

(iv) प्राचीनतमो वेदः कः ?

(सामवेदः, अथर्ववेदः, यजुर्वेदः, ऋग्वेदः)

(v) माध्यन्दिनीय संहितायां अध्यायाः सन्ति।

(20, 30, 40, 50)

2. अधस्तनेषु रिक्तस्थानं पूरयत -

5×2=10

- (i) अभिधाऽ.....भुवनमसि।
(ii) काय.....कस्मै स्वाहा।
(iii) हिरण्य.....समवर्तताग्रे।
(iv) शुद्धवालः.....शुद्धवालः।
(v) आ नो भद्राः.....यन्तु।

3. अधस्तनेषु परस्परं मेलयत -

5×2=10

अध्यायाः	मन्त्रसंख्याः
(i) 23	45
(ii) 24	26
(iii) 25	47
(iv) 26	40
(v) 27	65

4. अधस्तनेषु सत्यं वासत्यमिति चिह्नयत -

5×2=10

- (i) ऋग्वेदः यजुर्वेदस्य शाखा अस्ति। सत्यम्/असत्यम्
(ii) गद्यात्मको यजुर्वेदः भवति। सत्यम्/असत्यम्
(iii) वेदशब्दस्यार्थो ज्ञानं नास्ति। सत्यम्/असत्यम्
(iv) जगतः मूलं वेदोऽस्ति। सत्यम्/असत्यम्
(v) विकृतिपाठस्य वेदे नियमो नास्ति। सत्यम्/असत्यम्

5. अधस्तनेषु विषयेषु प्रत्येकैकं शब्दं लिखतु :

5×2=10

- (i) मन्त्रराशिः कथ्यते।
- (ii) मन्त्रस्य द्रष्टा भवति।
- (iii) पद्यात्मको वेदः कथ्यते।
- (iv) सहस्राक्षो भवति।
- (v) वेदस्य व्याकरणं भवति।

खण्ड 'ब'

(लघूत्तरीया प्रश्नाः)

6. निम्नाङ्कितेषु मन्त्रप्रतीकेषु चत्वारो मन्त्राः पूरणीयाः -

4×5=20

- (i) हिरण्यपाणिमूतये
- (ii) देवस्य सवितुः
- (iii) मधवे स्वाहा
- (iv) हिरण्यगर्भः
- (v) गणानान्त्व
- (vi) शुद्धवालः
- (vii) देवानाम्भद्राः
- (viii) अग्निर्ऋषिः।

खण्ड 'स'

(दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः)

7. निम्नाङ्कितेषु विषयद्वयं वर्णयतु --

2×15=30

- (i) वेदस्य महत्त्वम्।
- (ii) वेदाङ्गानां प्रयोजनम्।
- (iii) मानवजीवने संस्काराणां प्रभावः।
- (iv) कर्मकाण्डस्यावश्यकत्वम्।